

N.º SOLT
5
CÉNTIMS

Veu de la Plana

SEMANARI DEFENSOR DELS INTERESOS REGIONALS

N.º SOLT
5
CÉNTIMS

Handwritten signature: J. V. Vázquez de Mella

SOSCRIPCIÓ

Castelló, al mes..... 0'25 ptas.
Fora, trimestre..... 1 » »

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ

COLÓN, 17, 2.º
Tota la correspondència a la Administració

SE PUBLICA TOTS ELS DIES

No se tornen els originals en cara que no se publiquen

A TRIAR

Torna 'l *Glamor* a reincidir en la *eterna cantata*, traent a escena l'*espantall* del carlisme; es aquésta una comedia que va fentse algo pesá abrumant nostra paciència y asquejant-mos; per lo tant y ab lo fi d'epilogarla, reproduim *encantats* dos tendències completament en púgna: *El Glamor* y *El Maestrazgo*, pera qu' el públich conscient y de criteri pròpi, pugua, jugant la divergència de concèpte qu' els mereixen als estimats colègues, formar juí exácte de nosáltres.

El Glamor y *El Maestrazgo*, poden triar lliurement lo que mes els avellixca, a vore si aixís, quedem tots tranquils y satisfets.

El Regionalisme acampa

Per fi, el grand relonge de la vida, senyala l' hora de la veritat.

Els primers acompanyats colps de la campana ens porten mormulls de nóves aspiraciós, remors de lluita... y que a son clar só, desfan ilusiós, somnis daurats...

La Joventut Regionalista, estòl de jovers aimadors de sa parla y tradicionals costums, la que 's desenrollava en mig de sepulcral silenci y ab l' admiració y complaçència de gichs y grands, de blanchs y negres, deixá 'l moment y sens cap avís, son aire primaverench reposat y tranquil, pera tornarse en fort huracá de nit d' invern; en brussent ponent que tot ho arrasa. ¡Els valencianistes fan públiques ses aspiraciós!

¿Cóm s' enten—clamen els polítichs «jupòpters» y centralistes, que uns jovers vullguen regenerar nòstre pòble?

¡Guerra a ells s' ens compasió! Y com mainades de famolenchs llops pretenen engullirsels mentin a sa premsa, en calumnies vils, en falsos datos...

La lluita es aplegada; son molts y fòrts, mes no per aixó deixarem de renyir batalla; y com la vostra política ful, unitarista y absolutista posarem la nòstra tota intelècte, tota acció y veritat...

En el relonge de nòstra vida, soná l' hora de la redempció.

FERRÁN.

“EL CLAMOR”

19 Julio de 1916

Carácter político de la Joventut.

«Es un hecho indudable que «La Joventut Regionalista, jamás ha tenido las simpatías de los elementos liberales, pues que desde su constitución ha estado mangoneada por agentes reaccionario-jaimistas, sin que valga el hecho de que algunos individuos como D. Cayetano Huguet, D. Jaime Bellver y otros, republicanos distinguidos, figuren en tal sociedad, pues de todos son conocidas las aficiones regionalistas de estos señores, sentidas tan honda y firmemente que sin notarlo han llegado a caer en el lazo que cautamente les han tendido los desahogados descendientes de Cucala. Porque sépanlo nuestros amigos, sépanlo los que a la sociedad han acudido por amor a la idea regionalista, los que sin perjuicios de ninguna clase han ido a laborar en bien de los intereses regionales, sépanlo todos, la «Joventut Regionalista es una sucursal del Círculo Jaimista», y nada de extraño será que se convirtiera en madriguera cucalista para acometer a los elementos avanzados cuando así conviniera a los instintos sanguinarios de los émulos de Cabrera.

“EL MAESTRAZGO”

20 Maig 1916

«¿Es que no crehuen en lo regionalisme d' En Joan Vázquez de Mella, d' el abnegat talent que desde tant temps perteneix a un partit polítich amich eminentmen regionaliste rechasant tota sa vida les ofrenes que per atrauresel li feu lo centralisme?»

No ho sabem, ya que res han dit, y tampoch mos extranyaría vist los amichs que tenen, casi unirlos en sa redacció, «El Pueblo,» «El Mercantil,» etc. y les tendències que se noten entre els socis.

Esperem, pues, que diguen algo; pero com hem dit al principi, mal, molt mal mos pareix la desenvolta de la «Joventut Regionalista» y de VEU DE LA PLANA.

Aixó mes mos va resultant una sucursal del Centre Republicá y una edició económica semanal de «El Clamor», que una societat regionalista y un setmanari «defensor dels interesos regionals.»

AL PUBLICH

Per causes agenes a nostra voluntat, el passat disapte, no aparegué el número de VEU DE LA PLANA corresponent a la semana darrera, per lo qu' esta Redacció demana mil perdons a sons estimats lectors y vullgudes leotóres, per esta falta que com diem, no fon per culpa nostra.

Festa regionalista

Ab un éxit grandíós, extraordinari, fon celebrá en Valencia la festa dels Jochs Florals de lo Rat Penat.

La Flor natural la obtingué el jove poeta valencianiste nòstre company Puig Espert, per la hermosa poesia *Lo poema de l' aigua* que doná a sa molta extensió, sentim no poderla publicar huf.

Font proclamá Regina de la festa la gentil senyoreta Rafèla Louise Llandes.

Actuá de mantenedor l' ilustre diputat regionalista per Santa Coloma, En Joan Ventosa y Calvell, quin senyor fon saludat en una afectuosa ovació al disposarse a parlar.

Parlá dels llaços que unixen a Valencia y Catalunya, sempre unides tant en los moments de gloria y esplendor, com en els de comú desgracia.

Ab fluïdesa de llenguatje y ab hermosos paragrafs, feu un admirable estudi del regionalisme.

Enaltí la llengua com llás d' unió entre els pobles, considerantla no com un perill a la unitat de la patria, si no com llác d' unió entre els pobles germans.

Digué que la importancia d' una llengua no es medix per l' área de la terra aon és perllá, si no per la intensitat y l' amor ab que 's parlá.

Tingué moments de gran inspiració al dirigir-se a la dóna valenciana, a les que demaná que foren les vestals conservadores del foch sagrat de la patria natiua.

Al acabar, una gran ovació y vixques a Valencia, Catalunya, retro-naren per tot lo teatre.

En el restaurant «Miramar» fon obsequiat el notable diputat senyor Ventosa, en un banquet, organiat per lo Rat Penat y Joventut Regionalista.

En representació de la Joventut Regionalista de Castelló y VEU DE LA PLANA assistiren a tots els áctes nòstres estimats amichs En Jaume Bellver y En Emili Calduch, veentse tan vullguts companys obligats a brindar en lo banquet, a instancies de tots los assistens al ácte.

Nòstra mes coral felicitació al senyor Ventosa y Puig Espert, Junes de lo Rat Penat y Joventut Valencianista y en especial al gran patrici valenciá, nòstre respectable amich En Joan Pérez Lucía, quin senyor se deu el més grandíós éxit.

La segón Colonia Escolar y les

òbres d' higiene pera els infants

Enterats de qu' este any ha tingut la fortuna Castelló de consignir la subvenció de 4.000 pesetes pera organiar y sostindre novament una Colonia de montanya, y amants com som d' estes institucions modernes, socials, que tant favorixen als néns pòbres y malaltusos, s' ham dedicat a enterarnos del plá a seguir en esta segón Colonia.

La Colonia d' enguany queda aumentá en deú escolars mes, sent, en total, 40.

S' els instalará en el pintoresch pòble de Llucena del Cid; y el ré-gim d' ella será el mateix de l' any passat, com se pòt vore en la Memòria impresa feta per el Director de la Colonia.

La Colonia partirá pera Llucena del 3 al 5 del pròxim Agost. Avans d' assó se pendrán tots els datos necessaris. Durará un mes.

Parlant del alcanç social d' esta obra escolar, podem dir que la Co-

lonia representa un séctor d' un pla ben estudiat d' òbres d' higiene y preservació socials que han de salvar al grand número d' escolars, que, doná sa constitució dèbil y sa pobrea y falta de mijos económichs, están avocats a parar en l' hospital pera ser sempre inútils a la Societat, o bé a la taverna pera ser víctimes del alcoholisme ab les seues conseqüencies.

Estes òbres serán camps escolars, Colonies marítimes y de playa y un Sanatori que arreplegara als néns, segóns el menor o major grau de reconstitució que necessiten, per mig del sol, aire y bona alimentació.

Pera sostindre estes òbres se conta en recursos ben estudiats y que segurament han de desenvolupar este plá d' òbres sempre que 'l pòble fentse carrech de la importancia vital d' estes institucions preste el seu concurs moral y económich.

Al front d' esta campanya d' higiene y protecció a la infantesa se trova lo Sr. Governador y el Sr. Clará (Inspector de Sanitat) enamorats del bè y que son la millor garantia de que prosperán estes òbres pera bè del nòstre Castelló.

D' ART

La exposició valenciana d' art jove

Impressió d' un ignorant curiós

En la nit del disapte penetrá l' autor d' estes ralles en la Universitat. Acavaven de fer la inauguració. Sorprengueren primerament uns cartells firmats per els jovens artistes Dubon y Ballester. Al entrar en els claustros, a ma dreita se veuen uns retratos. Son els de les encantadores filles del Sr. Vilaplana, Secretari del Ajuntament d' esta capital. Obra deguda al pincell del Sr. Sanchis. Obra que ya coneixerem per haverla exposat son autor en u dels escaparates del carrer En Mig. Després mirarem curiosos y verem rodejant la estatua de Lluís Vives, una de les glories mes altes que te Valencia la secció d' escultura. Uns toldos gra-

duaven la llum elèctrica y proporcionaven agradable bonestar. El piso estava canviat en suau alfombra. Havien banquetes de fusta pera descansar y velaorets pera refrescar. Un piano recitava les notes sentimentals de la música de Granados. Un remor de gent curiosa que mirava molt y parlava poch, se sentia prop. Tot convidava a una preparació mental, a un reculliment religiós, místich... Y miraren nostres ulls ignorants els llenços plens de vida intensa.

La exposició es magnífica en cantitat y en calitat... Allí se veuen els que comencen y els que ya lluitaren. Els paisages son numerosos, els que més agradaren al visi tant son els que presenta els Sr. Pallás, creen que li diuen aixina y els que presenta altre senyor, quin nom desconeguen que preferix la poesia de les hores de la nit. Y presenta rincons ombrívols, aigües quietes, acariciaes per l' argentada llum de la lluna. Tenen estos cuadros l' encant d' un nocturno de Chopín. Els retratos també ocupen un sector important. Els que més mos agradaren son els que presenta el Sr. Pinazo Martínez y els del Sr. Víctor Moya. Este ne presenta varios entre 'ls que destaca el de la simpática artista «La Bilbainita», puix ha sorprés aquella gracia personal de l' artista en les «Burlerías» aon té la ingenuitat d' una colechala y la guilopá picaresca de Claudina. També veren en esta secció un cuadro de nostre volgut amich Porcar y un altre de Arturo Ballester (auto-retrato) que mos agradaren sobremanera.

Següirem mirant apremiats per el poch temps que teniem. Seguirem passant per nostra retina maravillosa cabalgata de colors y firmes conegudes unes, altres noves. De llunt mos sollicitaren uns cuadros plens de llum y de vida que tractaven temes regionals. S' extassiarem davant d' aquells cuadros estupendos, fastuosos de color y veritat. Eren un cant briós, de mascle, a la nostra terra, plena de colors fòrts y armoniosos, himne fervorós al jardí que mos acaróná al naixer. Y la mirá quedá allí esclava y la voluntat rendida mirant aquelles grupes rumboses entre el

fondo vèrt dels tarongers. La gracia y picardia del vell llaurador, plé de bon ví piropejant a una gallarda llauradora tipo majestuós de nostra hòrta incomparable.

Dies després encara guardava la retina l' encant dels cuadros admirables, aquella llum, aquella majestuosa sinfonia de color.

Descansá la vista en la serena contemplació de les obres escultòriques. Allí havien treballs en bronze, en marbre, en guix... Les firmes dels autors se veen en dificultat a causa de l' hora. Les dels treballs que més mos agradaren figuren, entre altres, els presentats per los senyors Vicent, Navarro y Buenos-Aires.

Buenos-Aires, el modést artiste de Castelló. Y els altres ¿Aón están els amichs Llopis, Martí... Armenogot? El visitant mira en ansia y no els veu. ¿Aon podrán estar?... Decididament, nos els encontra...

Passa a la secció de cerámica... Notable, notabilísima. Llástima qu' estiga en punt tan arrinconat... Allí se veuen eixemplars de verdader mèrit que demostrén aon alpegá nostre pòble en este ram.

El visitant felicita a la Comissió organitzadora per haver presentat el millor festeig de fira y per sa grand llavor cultural y a tots els artistes que han prestat son concúrs a tal festa d' Art.

NOTA SIMPÁTICA. L' han doná les distinguides senyoretas Clotilde. María y Elena Sorolla, filles del immortal pintor valenciá del mateix apellido y la senyoreta Amparo Gómez Lidó, presentant treballs de grand mèrit artístich que poden competir molt honrosament en els altres cuadros de la grand Exposició.

Pera elles nostre saludo y reverencia.

BENALT.

Aconsella el bon govern l' ús oficial de les llengües regionals.

En l' oficial com en lo privat, s' ha de emplear la llengua que se use en la regió aon vixquem.

F. Pi y MARGALL.

Jochs Florals Humorístichs⁽¹⁾

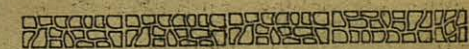
Com teniem anunciat, el día de Sent Jaume, tingué lloch en «L' alqueria del Terraet» els Jochs Florals de «rapa y fuig» organitzats per el grup castellonench «Junta de Sent Jaume», quina festa constituí un grand éxit pera el anomenat grup.

Font guanyador de la «Flor Natural», el chispeant poeta, Joan Batiste Valls, per sa composició humorística «Se pot pasar?» la que publiquem en lo present número, actuán de mantenedor, nostre benvollgut y distinguit amich, el cult publiciste y digne delegat de la Creu-Rotja, En Enrich Ribés Sangüesa que font molt aplaudit y felicitat per el brillant discurs que improvisá.

Els premits de traça dócta y festívola, foren acaparats per els amichs Alloza, D' Ivernois, Falomir, Marín y Navarro als qui «per ser de casa» mos está vedat, el ensalçarlos com mereixen.

Rebixquen nostra enhorabona els senyor, Ribés, Valls, Junta organitzadora y demás que al esplendor de la festa contribuiren, y molt especialment nostre apreciat company y notable colaborador de la Veu, el advocat En Emili Calduch, ánima de la festa.

(1) Degüt al molt original que tenim hi ha que ha passat algün temps desde quant tingué lloch esta íntima y alegre festa, retirem un llarch y humorístich treball que de la mateixa teniem, degut a la ploma d' un admirat y llorejat escriptor, estimat amich nostre.

¿Es pòt... pas...sar...?

LEMA: ¡Tres rósas en un pomell!
!!!Re-deeeell!!!

Llaurant lo rastoll de blat,
la meu' aca, yo y la rella,
vaig veure per la quadrella
a un pisavi tot suat

qu' hem duya en un plec tancat
un Be-Le-Me del Consell
d' uns Jochs Florals y el cartell,
que diu que dintre de pòc
han de tenir aquells llòc
en lo terme de Fadrell.

—
¿Qué voldrà dir Jochs Florals?
¿Será que juguen ab flòrs,
gastantse ab elles tresòrs
los ricatxos principals?
¿O serán uns Jochs iguals
al *forc d' alls*, qu' enllá a París
juen junts moixurs y miss
y que 's deverteixen tant
com aquells llauradors quant
les pelades del panís?

—
Una *aldea* el cap m' enquesta
y no 'm se 'n va d' ell la enroina
de veure eixa parsimònia
que fan els galls sinse cresta
pâ la Reina de la Festa.
¿Juarán a conillets
amagar o a pilarets?
¿O anirán en *lautobamits*
tirant com diables en sornits
llestetes de coloret?

—
Pâ d' aixó vinc, pâ mirar,
ya qu' hem cridareu al Jochs,
cuánts ne sou, si molts o pòchs,
y els que 'n ells van a jugar
qué 's lo que fan pâ guanyar;
pues segons resa 'l cartell,
de prèmis n' hi ha un gavell,
y si yo puc ficar basa
me 'n duc la Regina a casa,
si el que la guanya 's pera ell.

—
Aqueixe prèmi es molt prou;
res de rom y de conyac
que fan caure més d' un bac
y qui het veu diu: *Plega 'l sou*.
Lo que més m' enllosca y cou
es endurme la Regina;
y si es pigoseta y fina,
de cara fresca y bonica...
jay, mare!... ya tot hem pica
y estic de carn de gallina.

Si en mí s' en vé a l' Alquería,
en quant entre per la pòrta
veurá cóm bufe per l' hòrta
lo ventet de l' alegría.
¡Y qué feliç qu' hem faría
—més que ser llaurador ric—
pegarli un suavet pesic
y dirli:—Anemsen, chuicuela,
a collir melóns d' agüela
més dolços que 'l alfanic.

—
T' enfolgarás veent clavells,
melóns, donpedro, bajòques,
figues flors, d' aquestes poques
y picades dels aucells.
Bresquilles, y uns cascabells
dolços com tú, y com tú fins,
que 's dihuen del pinyol dins,
tant llepols, que sens voler,
baix lo cascabelliquer
farás cap tots els matíns.

—
N' hi han presecs de Sent Miquèl,
de màmelleta de monja,
c' al partiros, câ relonja
dirás que val més d' un rêl.
Carabases com la mèl,
pesos fins qu' hem doná un churro,
naps y fesòls de... Peturro,
—pòble de Flatos—y—fam—
y lletugues d' ansisam
de leś d' orella de burro.

—
A vindre ab mí no t' oposes,
y ab aqueixa cara fina
serás la preuá Regina
—a banda de tantes coses—
de la parra y de les roses.
Veurás com roden la noria
per ta careta de gloria,
y es tornen els meus vehins,
tant els casats com fadrins
de color de safanoria.

—
Regina meua, gitana,
cuand están a l' Alquería
y al calent sol de mitg-día
mos entre als dos la galvana,
sobre manta, manta morellana
y a la sombra del paller...
menjarem meló d' Alger

pera refrescar un poc
del calor que dona el foc
que cau de tan alt foguer.

—
Pâ trunfar en la profía,
a cantarte unes copletes
al repic de castanyates
ací vinc, Regina mía.
Si el premi de cortesia
—tres roses en un pomell—
s' emporta Quèlo Sorell...
¡javant!!... ¡iya he ficat la pota!!
contra lo que diu la nota
amprintada 'n lo *Cartell*.

—
Pots anar ya preparante,
qu' este tròs de llaurador
a la fésta del Amor
al sehu modo vé cantante.
Y no hiá Deu que 'l aguante;
encâ que per enfadós
hiaja que posarli un bós,
aquí vé per les tres roses
y per... si tú no t' oposes...
que mos la bufen als dos.

Alquería del Canyaret
Joliol, 1916.

L' idioma es un tresor mes preuat que les llivertats y constitucions del pobles, porque les constitucions poden restablirse, les llivertats poden guanyarse, y no l' idioma qu' es la mateixa nacionalitat.

LLUIS KOSSUTH

«El Cuento de la Semana»

VORA MAR

Junt a l' aimada mirava la posta del Sol. Vea la silueta d' algún barco caminant que tirava enfitat son plomall de fum. L' aigua del port era calmá, quieta, aplomá, suau. En son fondo reflejava la

llum rojenca dels focos..... Anava apagantse el paisaje anegat en calma. S' oia l' estrépit del tranvia electric, el remor de la gent y la sirena dels automòvils. Junt a l' aimada estava pres en l' encant de l' hora bruixa... Pasava de presa la gallarda silueta d' algun balandro com l' agil pas d' alguna jove.... Se vea confús, en un color sort, negre, les barres de les escolleres com braços que desesperats s' agraven a les ones que s' escabullien pera besar la molla arena.... La mar seguia en son respirar jagantesch, ritmich, infatigable. Pron-te asomá la lluna com fanal de nácar. Una franja lluminosa pareixia divivir la immensitat del mar en dos parts.

La nineta meua se abraçá al meu coll.... ¡Qué bonicol ¡Qué hermós! Quedá fixa, atraguda, esclaviçá per l' encant.

Recordí el consell d' Eça de Queirós, l' espiritual escritor: «No se pot anar a certs llocs sens la companyia de la dona volguda» La meua companyera me cridá l' atenció... Alló pareixia el cap d' algun... No... no. Era una boya... En aquell moment passá per l' argentada llum de la lluna y semblava la cara mística de Joan el Bautiste retenint en les galtes grogues el bes voluptuós de Salomé.

J. BARRACHINA CAMELLÍN

Valencia y juliol 1916.

Pels núvols está 'l paper,
Les substències, el fléte,
¡N' es pot viure caballers!
Sols mos falta qu' al darrer,
Putje 'l preu del **Champagnette**.

De venta 'n l' establiment de
Lluís Calatán (**EL MORITO**) a l'40
botella.

CONSIDERACIONS

Aleguen els valenciáns que parlen en castellá les següents raóns pera usar dit idioma.

1.ª *Sa major bellesa; sa espléndida producció lliteraria, son perfeccionament fonétich, sa estabilitat filològica actual.*

2.ª *El fet de ser parlada en lo mond per 70 millóns de persones.*

Del mateix modo que contra siete vícios hay siete virtudes, contra estes raóns n'he d'exposar atres que són:

A la 1.ª ¿Una persona deu despreciar a sa mare porque siga menys hermosa qu'atra dóna?

En quant a la producció lliteraria si no la tenim els valenciáns tan brillant com ells, es degut a la tirania que eixirseiren sobre nosaltres qu'impossibilitava dedicar-se a exparciments artístichs.

Y a la 2.ª Que parlar en l' idioma de Castella per sa major difusió es acatar la lley de la fôrça; lo cual en los temps lliberals (per lo menys creu la gent qu' aixina son) en que vivim no deixa de tindre una mica de ridiculeça...

Demostrat, per tant, que no devem parlar en l'idioma d' Gervantes, Quevedo, Gracián y tants altres, clar es que no anem a parlar en francés ni en anglés ni en vasch... sinó ¡en valenciá!

J. ALMELA VIVES.

Valencia, Juliol, 1916.

¡Vixca el centralisme!

Lo sinyor comte de Romanones pres d' un panich monumental, se doná presa en espolsar el Congrés de miróns (fiscals), tancá en pany y clau el Parlament, creixqué en pòr y tribulació, suspengué les garanties, les menguaes garanties constitucionals que disfrutem y declará l' estat de guérra en grand part d' Espanya. De la nit al matí se trovarem els llanuts habitants de la Península a la mateixa alça que 'ls apreciables contemporanis de la Guinea.

Creuran vostés que passá algún vent huracanat, ráfagues de tragedia, que se sentia en l' aire algún cataclisme.... Ca, no senyor. Fon censillament que un ram dels obrers, els ferroviaris, fent us del seu dret y procedint sempre dins la lley, anunciaren al Govern que se declararien en huelga.... La còsa era de cuidao, pero no comprenem l' atropell, el desòs que cauria en la meseta castellana Sòrt, sòrt que 'l comte velava.... Aixó mos valgué... Fon un grand éxit de Romanones. No passá rés.... Alguna part tingueren els obrers que se portaren ab una cortesia y una serietat eixemplar, pero l' exit redó, definitiu es del comte.

Així s' explica que, cuand el President s' en aná a San Sebastia a gojar de les delicies dels banys calents, mentres grand part de ciudatans espanyols tenien suspeses les garanties constitucionals, l' estol de patriotes que mos desgoverna chillá al eixir el tren. ¡Vixca el comte...!

Nosaltres encantats de tal panorama espanyol, cridem també fortament:

¡Vixca el comte!

¡¡Vixca el centralisme!!

COMENTARIS

El notable lliterato Eugenio Noel, trevallador infatigable, enamorat del seu país pera el que busca vida millor, s'encontra entre nosaltres. Li donem la mes carinyosa benvinguda desijantli que se tròve a gust en nòstra població.

Decidit a marcar un sòlch en la seua estancia ací, cridat per el Circol Mercantil, doná una conferencia que despertá enorme interés y agradá moltíssim. Fon una calurosa invitació al pòble espanyol a estudiar mes, sempre mes y tindre mes carinyo pera els sabís que honren el nom del solar espanyol fóra y dins de la Patria. La velá fon profitosa y la sembra será fecònda. Dies després doná conferencies en el Casino d' Art ans Circol Republicá y Ateneo Radical, ab un éxit inmens. Nosaltres felicitem al senyor Noel, per sa llavor cultural.

Degut a la galanteria del señor D. J. Senent Ibáñez, digníssim Inspector de 1.ª ensenyança d' esta provincia, havem rebut, cosa que agrahím moltíssim, un eixemplar de la «Memoria de la Primera Colonia Escolar Castellonense en Lucena del Cid» que l' autor dedica al Dr. Clara. Llegint la «Memoria», molt ben pensá y molt ben escrita, se veu l' obra delicá d' un enamorat de la seua professió. El Sr. Senent honra al Cos a que perteneix y l' alentem a que seguixca esta senda humil, fòsca, mes plena d' agradables claritats pera els espírits superiors. Nòstra enhòrbona.

En Francesch Martínez Martínez, ilustre y entusiaste valencianiste que ab grand constancia está dedicant s' activitat a popularisar les obres clásiques valencianes, ha escrit una obra titolá «Martín Joan de Galba, coautor de «Tirant lo Blanch».

Al grand éxit que tingué en ses lluminoses conferencies provant documentalment la decissiva influencia de Valencia en el descobriment de les Amériques seguix ara l'entusiaste recibiment que la crítica ha fet de sa darrera obra. Desdè ací li enviem nòstra enhorabona.

La pujá escandalosa del paper y la manca del mateix, ha obligat a cuasi tots els periódichs a reduir el tamany dels mateixos y fins suspendre les publicacions mentres duren aquestes circumstancies.

A VEU DE LA PLANA també han aplegat aquestes piltrafes de la gurrá, y encara que suposa un grand sacrifici pera l' Administració, seguirá donant al publich 8 gágines com fins huí, mes si la manca de paper se asentuara y es vera en la precisió de donarli al publich 6 págines, pera compondre al constant favor que del mateix rebís, ho compensaría servintli altre tipo de lletra mes reduit y menys número de anuncis.

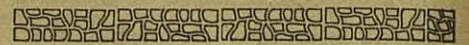
Llegim en la premsa qu'el compte de Romanones ha dit als periodistes que s' ha pres l' acórt de que vatjen a Santiago els ministres en Amali Gimeno y Barroso, a la inauguració del monument a Montero Ríos, enaltint de pas la memoria del mateix, y recordant quant li deu la democracia.

Una sonrisa irónica asoma a nòstres llabis al llegir la noticia y a nòstra imaginació acudix el recórt de que fon ell qui firmá el tractát de París, com també el bon grapát que a tret en la col·laboració de gendres y nebots.

Y si ésta fon l' obra de tota sa vida, se mos ocurrix preguntar (sens que siga assó irrespetuositat al mort) ¿A sant de qué se li aixéque un monument ai que sols fon una calamitat espanyola? Si es com a enriquit en la política, está bé, si es com a bon patriota, no ho comprenem.

¡Malhaya l' hòme a qui no 'l captiva la llar de sa familia, el sepulcre de sos progenitors, el temple de ses primeres oracions, el llòch benehit per els primers amors!...

EMILI CASTELAR

PRECHS Y PEDRAES

Puix senyor que assó de la falta d' aigua te mes pelendengues de lo que pareix.

El «Fomento Agrícola» que sense dúcte sap fins aon aplega nòstra cachasa, está prenentmos la cabellera d' un modo que dona gust. Y mos ho mereixem, si senyor, per fotjes, perque no comprenem de cap de les maneres, que un poble que no siga el nòstre, aguantara se li estiguera mancant l' aigua per espay d' un mes (y lo que te rondaré) y pagarà religiosament y sens cap protesta lo que no se li ha servit.

Pero en fi, qué li anem a fer, som aixina.

Senyor Alcalde: ¿Perqué com al igual que altres anys no toca la bandade Bomberos encara que sols siga una vegá per semana en lo Paseig de Ribalta?

Es esta una pregunta que vullguerem se mós contestara, puix males llengües diuen per ahí que si els sufrits músichs no volen tocár a causa de no cobrar els seus habers desde una infinitat de temps, y si així es, la veritat, creem no hi ha raó a exigirlos res y no tornarem a insistir mes qu' en una cosa, en «¡que s' els pague!»

:: Barberá ::

— IMPRESOR —

Asensi, 4. - CASTELLÓ

Castellón: Imp. Barberá.

Línea de Vapors

TINTORÉ**BARCELONA**

Servici fixo y semanal entre Castelló y Barcelona

PER LO MAGNIFICH VAPOR

FRANCOLI

Travesia rápida.—Llum eléctrica en tot lo barco.—
Telegrafia sens fils. — EXIDES: De Castelló, Dumenge 11
matí. — De Barcelona, Dimats vesprá. La càrrega s' ad-
met en Barcelona, el dilluns; en Castelló, el dimecres.

Pera informes a Domenech Cert S/A, Plaza de la Paz, 3

CASTELLÓ

Paseig Colón, 11.—BARCELONA

RELONGERIA

♦ ♦ DE ♦ ♦

Eduard Parés

GONZALEZ CHERMÁ, 76

Relonges de les millors marques, cadenes, dijes, ulleres y
gafes de totes classes. Gemelos Teatre y camp.**PREUS SENS COMPETENCIA****Drogueria****LA ARAGONESA**

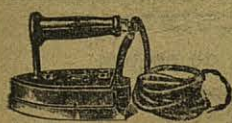
= DE =

:: Lluís Gomez Molinos ::

64, Colón, 64.—CASTELLÓ

Complet surtit en perfumeria del pais y extranjer. Dro-
gues, Colors, Barnisos, Pincells, Articles fotografichs y ma-
quinaries.

Venta exclusiva de Alcohol SOL y Colonia ESA

Lampisteria

DE

PERE FECED

Immens surtit en aparats para gabinet, saló y mentjaor

Ventiladors, Planches, Cazos y Contadors eléctrichs

Lámpares de Filament metálich de 5 a 50 bujies

González Chermá, 78

CASTELLÓ**Eduard Viciano**Confecció de manteletes d' estiu de tots
els preus. Gran surtit en adorns pera les
mateixes, en tül y pasamaneria.Esta casa adapta sons patrons al estil de
cada poble.

Preus especials pera la reventa.

Caballers y Colón.

Insecticida RODRIGUEZContra el Poll-roig, Serpeta, Pulgons, Fumagina, Negreta
y cuants insectes y criptógames ataquen al taronger, lli-
moner, oli veres, pomeres y demes arbres.

APROBAT son empleo per R. O. de 30 de Giner de 1912.

DEPOSITARI:

En Joseph Vaquer Gomis

Paseig de Morella, 5

CASTELLÓ

Panyeria y Sastreria

DE

Antoni SolivaAltes novetats en géneros pera caballer
ressibits pera la present temporá.

Confecció esmerá y preus economichs

Colón, 11.—Castelló

Diu BUSUTILque tots els elegants compren en sa casa. ¿Sabéu per qué?
perque **BUSUTIL** es el que ven mes ba-
rato, te més surtit de modes y se contenta en que el seus
compradors estiguen contens encara que pergue.

Moderna y Lujosa Confiteria y Pastisseria

DE

Vicent BlascoEspecialitat en tortaes «Mokas» ramillets y dolços de
fruta.

González Chermá, 56

LA PRIMITIVA**Drogueria y Comestibles**Gran surtit en Drogues, Perfumeria, Broches y Pintu-
res metáliches pera fondos de barcos, de la acreditá mar-
ca OVELING

Complet surtid en tot lo ram de Ultramarins.

Cafés tostats diariament.

Vicent Calatayud

Canalejas, 11 --GRAU DE CASTELLÓ

URALITA-ROVIRALTA

Piçarra artificial d' amiant y portlant comprimit pera Teulaes, revestiment de parets humides y cel rás.
Planchas especials de 120 per 150 centímetros pera cubertes de poca pendènt.
Pera preus, mostres y condicions de venta a

ROVIRALTA Y COMPAÑIA. S. EN C.—INGENIERS.—BARCELONA

Depòsit en Castelló a càrrech de J. B. Valls Climent.—Alloza, 135

TOS... TOS... TOS..

Les PASTILLES MONSERRAT curen tóta afecció del sistema respiratori, tos, bronquitis, asma, dengue y catarros, per crònics que signen.

Venta en Farmacies y centres de específichs. En Castelló
FARMACIA DE JOAN A. PASCUAL, San Félix

BAR INGLES

Establiment reformat a la moderna. Servici esmerat.
Sopars pera eixides de teatre y cine.
Cerveces y eixarops del país y estrangers.

Domingo Montesinos

González Chermá, 42

Casa de SANCHO GERMANS

(SUCESSORS DE ENRICH TÁRREGA)

Gran surtit en comestibles fins y en tots los géneros concernients al ram de

ULTRAMARINS

Diariament resibim los millors articles indicats pera la present época.

Depositari exclusiu de la Cerveza Petry
36, Plaça de la CONSTITUCIÓ, 36

Sabateria

DE

JAUME GONZALEZ

Calçats de última novetat. Especialitat en el calçat a la mida.

Inmens surtit en calçats de lujo.

20, Ensenyanza 20

"LAS CUATRO ESQUINAS"

Droguería de

JOSEPH ROYO

Perfumería, Drogues, Articles fotografichs.

Automóviles Castellonesos d' Alquiler || Garage: Lluís Vives y E. Viciano

Construcció, alquiler y reparació de BICICLETAS. Automóviles de propietat.
Grands facilitats, casilles independents, llavaor y fosos. Stock Michelin.

RUSSELL ECROYD NEILD

Nou y grand taller, Lluís Vives, 12 al 20 y Escultor, Viciano 14 al 26.—CASTELLÓ

BAR FORNOS

Café extra, Vermouth Torino, Eixarops, Licors de los millors marques, Cerveces del país y estrangeres.
Depositari exclusiu del SIDRAL TEIXIDÓ.

Joseph Segarra

G. Chermá, 84 — Castelló

Transports de totes classes

Máquines, calderes, y ferros per tonellaes. Conductora especial y embalaor de mobles.

J. VIDAG Y FIGGS

Pi y Margall, 57 y Obelisco, 8.—Castelló

Les millors
MAQUINES
de
COSIR
son les
máquines
"Pfaff,"

DE

Antoni Mercé

COLÓN, 64

CASTELLO

BASAR DE FERRETERIA Y QUINCALLA

Especialitat en objectes pera regals y de peixea.

Lo millor surtit en palmitos pera la present época.

Emili Martí.--Colón, 27